

N.º SOLT
5
CÉNTIMS

Veu de la Plana

SEMANARI DEFENSOR DELS INTERESOS REGIONALS

N.º SOLT
5
CÉNTIMS

SOSCRIPCIÓ
Castelló, al mes..... 0'25 ptas.
Fora, trimestre..... 1 » »

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
COLÓN, 17, 2.
Tota la correspondencia a la Administració

SE PUBLICA TOTS ELS DISAPTES
No se tornen els originals en cara que no se publiquen

❖ A CERVANTES Y A SHAKESPEARE ❖

Lo dia 25 de Avril de 1616, fita memorable, senyala frèdament el pas a nova vida d' un gènit de la Humanitat. Soldat gloriós, escriptor inmenés pujá per son esclarits meritis al lloch mes alt que cap a persona de nostre mond. Naixcut en solar castellá, la glòria no es sols de Castélla, ni d' Espanya, sino del mond sanser. Sa vida, tan pródiga en aventures, alcançá plenitut heròica en la famosa batalla de Lepanto.

Moltes de les seues obres ténen prou mérit pera donar a un autor renom immortal; pero sobre totes elles, remontantse a una alsá imposible d' igualar, se móstra espléndida, triomfal, etèrna meravèlla dels sègles la genial obra «El Quixot».

Nosaltres, recordant les lloances que a la nostra parla y a nostra regió dedicá en sons escrits y anoadats per gloria tanta, ab tot el fervor de nostres ànimes meravellades rendim nostre homenage saludant a Cervantes a través del temps y de l' espay.

El destí volgué qu' en la mateixa fita avans—dita un altre escriptor, d' oríge anglés, Guíllerm Shakespeare, célebre poeta dramàtic, autor de obres tan perfectes com «Romeo y Julieta», «El mercader de Venécia», «Othello», «El somni d' una nit d' estiu», «Macbet», «Hamlet y altres passara a mon millor, juntantse les dos ànimes enamorades de l' Art, a través de les distancies.

Nosaltres desde nostre modest lloch saludén la memoria de Shakespeare, rendintle nostre fervorós homenage.

....Discurso que hizo don Quijote, de las armas y las letras.

«.....Bien hayan aquellos benditos siglos que carecieron de la espantable uria de aquestos endemoniados instrumentos de la artillería, a cuyo inventor tengo para mí que en el infierno se le está dando el premio de su diabólica invención, con la cual dió causa que un infame y cobarde brazo quite la vida a un valeroso caballero, y que sin saber cómo o por donde, en la mitad del coraje y brío que enciende y anima a los valientes pechos, llega una desmandada bala, disparada de quien quizá huyó y se espantó del resplandor que hizo el fuego al disparar de la maldita máquina, y corta y acaba en un instante los pensamientos y vida de quien la merecía gozar luengos siglos.»

VENUS Y ADONIS

El amor instituye sus fiestas donde dos se encuedtran a solas.—Est. 21.

La belleza no debe ajarse en capullo; las flores delicadas que no se cojen a tiempo, se marchitan y mueren muy pronto.—Est. 22.

El amor es un espíritu, fuego todo él, que exento de gravedad, en vez de bajar, tiende a elevarse.—Est. 25.

El amor es un fuego que debe apagarse prontamente; pues si dá llama, prende fuego al corazón.—Est. 65.

¿SERÁ PRESÍS.....?

«Preguntóle si traía dineros; respondió D. Quijote que no traía blan-

ca, porque él nunca había leído en las historias de los caballeros andantes que ninguno los hubiese traído....

y por esto le daba por consejo (pues aun se lo podía mandar como a su ahijado, que tan presto lo había de ser, que no caminase de allí adelante sin dineros y sin las prevenciones referidas, y que vería cuán bien se hallaba con ellas cuando menos se pensase).

En menys paraules no se pot dir major llisó pal viure en este vall de llágrimes aon tota maldat te ánima en que montar sa estansa y tota miseria troba pronte qui l' acullisca.

Nostres sans ideals tambe vagen per les sendes punjoses y se veuen en frecuencia encantats per inesperá aventura.

Llaugers de provicions caminém pa desfer el mal.... els negociants y filibusteros apedrejen nostra convicció rejeneradora. P' el cam de la política anem sinse dinés... sinse prevendes y hasta si se vol, diré que sinse camisa, perque noblement nostre pit se mostra valerós al que l' ofen. ¿Será preçis en nosaltres confirmar la caballerositat?....

Per lo que puga vindre, revistamse de nobles iniciatives y de mes lloables accions; desfem intrigues, ajuntem cors, aufeguem en nostre bon consell susceptibilitats pa deixen modo poder anar de «allí adelante» y trovarse en nostre desitjat bé quant menys se ho pensém.

F. BAIDAL.

Castelló 20 de Avril 1916.

En torn dels polítichs

I

Ha passat la nuvolá de les eleccions, el periodo crítich de la colla d'homens anomenats polítichs. Me referixch als que fan de la política cuand no una professió u ofici, una preocupació absorbent y continua y altres vegades arma implacable pera ses atribucions baixes, egoistes. En estos dies s'han agitat, han mogut ses afinitats y ressorts de partit, aplegant al periodo mes alt de s'activitat. Sa inquietut y moviment fon tal que s'ha propagat a tota la massa popular, posantla en vibració y lluita. Lo poble espanyol tan dormit e insensible, tan estátich e individualiste, pareix que s'ha despereat estos dies, ha entrat en conmovió dinàmica, sugestionantse davant del consell, la promesa o l'amenaça del electorero que 'l sollicitava. El vot, el sagrat vot, ha constituït tots els afans dels funcionaris caciquils, y la busca y captura del mateix ha fet oblidar en el polítich sons sagrats deures pera llançarse al camp aon servir al senyor que li facilitaria la prebenda professional.

Cada hom es un vot, y en este sentit, la condició humana noble y lliure, el subjecte de deures y drets, passa a ser un número que se demana, se reclama, se arranca moltes voltes acudint a diferents formes de pressió, violència y arbitrarietat en los que se sempre se sacrifica la sincera voluntat del ciudatá y se corromp y torç la opinió pública.

La política al us, es con una avalancha que irrup y socava fins les darreres capes socials, sofocant la conciencia del individu. La política espanyola se impòssa per una força extèrna que obra sobre el poble falt de cultura, de ciudatania y, per tant, de llibertat. La política titulá caciquista, se bassa ans-tot en la condició servil y esclava d'un poble.

De lo qu' es la política a lo que deuria ser va tota la distancia moral que hi ha entre obrar per lliure convicció y fer les coses per coaccions de fóra, es dir, entre la força extèrna y la força intèrna com determinant de nostres actes. Els que creèm en la educació social dels pobles, ha-

bem d'esperar que la força extèrna y tirànica de la política actual vaja cedint al reinat de la força intèrna, de la llibertat individual, garantida en sons drets y espontànea en ses exigencies. Confessém que nostre poble no pareix evolucionar cap a la sinceritat electoral, y sols una part exigua d'espanyols eixerxis sons drets electius per l'imperatiu del deure y la veritat.

Pero la política es precisa com ho es l'orde social bassat en el dualisme d'autoritat y el vassall. Ademés, es postulat democrátich qu' el governant siga la representació del pais, assó es, l'elegit per el poble.

Dins d'este concepte juridich tots los homens tenim funcions polítiques y debem eixerxir los drets civichs elegint los representants de la nació.

La mateixa lley democrática defén al ciudatá pera emitir son vot com a l'hom públich que per vocació o conviniencia sollicita un' acta no important pera la lley que la elecció se funde en lo condició greguera, inculta y esclava de nostre poble.

Després de senyalar el terreno sobre que operen els polítichs dins de la lley que impòssa la elecció y el poble falt de conciencia y llibertat pera elegir será interessant observar com a conseqüencies d'este règim el caràcter personalista de nostres eleccions l'actuació generalment caciquista de nostres polítichs.

En el número vinent se tractará d'estes cuestions.

SENY.

Una grand idea

Existixen en nostra provincia en pasmosa abundancia, un sens fi de retaules y objectes religiosos de gran valia per lo antíquissims, y per ser estos obra d'afamats pintors, qu' en passats sègles foren cap de tan difícil art. Es vèrament llastimós, que obres tan perfectes degudes a ingenits poch vulgars, estiguen descuidades per complet, y vatjen desapareixen com per encant, puix son

molts els estrangers que 's dediquen a la cassa d'estes inimitables obres, y oferixen quantitats extraordinaries fins conseguir portarles a ses nacions.

Els museus alli, sont replets d'esta classe de reliquies del art pintòrich, y els governs oferixen millons y més millons fins lograr aduenyarse de cuadros y objectes valiosissims que la majoria de vegades, nosaltres bé per ignorancia, o per afá de diners, ignominiosament veném. ¿Es vergonyós aixó, veritat? puix occurrix y no de tart en tart ací en la Espanya nostra. El govèrn te grand part de culpa, per no dir tota, y nosaltres també.

¿Un remey pera conservar lo nostre? El hi ha y vaig a exposarlo. Dech fer constar avans, que la idea no es del que soscriu este breu treball, es de nostre vollgut mestre En Gaetà Huguet Breva. Ell parle puix. «Totes cuantes obres d'art religiós antich existixen en nostra provincia, devien ser recullides y portades al palau bisbal del carrer del Governador; allí per persones competents, podrien ser convenientment colocades, convertint ses numeroses y espayoses cambres, en permanent museu de pintura y art religiós, al estil del de Vich y tants altres del estranger».

No es esta empresa de les més arriesgades y difícils, tan sols un poch de voluntat per part de nostres autoritats eclesiástiques, sobriarien pera conseguir vore pronte instalat en nostra aimá Ciutat, lo «museu bisbal d'art religiós».

MOSEN.

Los pobles sens ideals, son pobles estancats que 's corrompen com les aigües encharcades.

Histor

Aparegué d'ava
mera vegada.

Apuella dóna,
cor un torbellí; fo
un' ansia sens fi
desitjos vehemen
me ab ella.

Li parli... Mos

Esta nit en la

Les nou. Nit
tura d'estiu.

Mons passos a
xen; tant volen
ven. Es que can
citat...

Per fi alpegue

Está 'n la port
ge sobre un dose

Ab torpeça y
paraules entre-ta
impresió forta c
dona a qui aca
vulch molt... y
casa...

Primer dia y a
molt bona...? ¿
¿Es posible m' ha
pronte?

Tal vegada o
experiencia...

Comença 'l di

Vulch mirar
crème...

En l' éxtasis
mane un bes...
Sone el petó.

L' atmósfera
se de perfums ub
guda una mica
ment s' els empo

Inconscient-m
altre... entre-ob
ferida sagramen

den..., una forç
violentament los
tos ab los d' ell
bes... este es m

L' ambient s'
de perfums deli
avans, es troca
fíciosa, que diu

PÀGINA LLITERÀRIA

Historia curta

Aparegué davant ma vista per primera vegada.

Apuella dóna, remogué en mon cor un torbellí; feu bullir la passió y un' ansia sens fi s' apoderà de mi, ab desitjos vehements de volerla y fer-me ab ella.

Li parli... Mos entenguerem...

Està nit en la porta;—me digué...

Les nou. Nit d' hivern; temperatura d' estiu.

Mons passos afanosos, s' entorpi-xen; tant volen caminar qu' es tra-ven. Es que caminen dret a la felicitat...

Per fi alplegue. No ho pensava...

Està 'n la porta. Semble una imatge sobre un dosell...

Ab torpeça y açarament, li dich paraules entre-tallades, motiu de la impressió forta que 'm produix una dona a qui acabe de coneixer... vulch molt... y em quirda a sa casa...

Primer dia y a sa casa... ¿Serà molt bona...? ¿Me voldrà molt...? ¿Es possible m' hatja prés carinyo tan pronte?

Tal vegada obedixque a la poca experiència...

Comença 'l dialech.

Vulch mirarla als ulls y me crême...

En l' éxtasis de la passió, li demane un bes... Me pára la galta... Sone el petó.

L' atmósfera se poética saturant-se de perfums ubriagadors... Es moguda una mica de brisa que suau-ment s' els emporta...

Inconscient-ment li 'n demane un altre... entre-obri sa boqueta com ferida sagranta... sons llabis me criden..., una força magnética, atrau violentament los meus, emparellant-los ab los d' ella... Sona un altre bes... éste es mosegos...

L' ambient s' ompli altra vegada de perfums deliciosos... La brisa d' avans, es troca ara en ventolera ma-ñiciosa, que diu cançons oblidades y

espenta sospirs d' inyor... ¡Tot ho arrebatà!...

Dotce colps de campana, anuncien finix lo día...

La veu gangosa del sereno sembla l' éco...

Los meus passos caminen en direcció contraria a la d' avans; ya no son accelerats... son ara tranquils y pausats...

Aquella imatge, aquells sospirs y aquells besos... següiren lo camí del vent... Son ignorats per mí...

Una historia semetjant a quimera...

¿Culpable ella? ¿Culpable yo...?

No tinch respòsta...

FRANCESCH ALLOZA.

¡YA VOREM...!

La fatídica frase que donat itol a aquestes mal fetes ralles, no solament mos demostra quina es nostra idiosincracia, sino la d' Espanya tota, Es una costum fatal la que tenim casi tots, quant la majoria de voltes, al aplegar un fet cuansevol a coneiximent nostre, contestem, «ya vorem...» y menys alguna excepció, no fem res per vore lo que s' haviem promés.

Huí en día, donat el us pera el cual sol destinarse, aquesta frase, es la que ab menos paraules expresa ab mes elocuencia, la ineptitud, la hipocresía, la nulitat o la mala fé d' una persona.

A vegades necessiten l' ajuda d' altres un grup de individuos, que fense los apostols de lo que creuen ha de millorar (si no salvar) als semejants ocupats ab una mateixa professió, o als que per a o b els convidrie estar molt units; robant temps al seus descans propalen de casa en casa la fórmula salvadora; y allá a on mes bona acullida els fan, després d' escoltarlos ab la mes gran atenció, els donen per tota contestació el catastrófic «ya vorem...» que 'ls deixa mes freds, que un marbre. Aquesta frase aplega tantíssimes

voltes abs seus oits, que poch a poch no els queda altre remey que tornar a mampendre la lluyta per la vida ab les mateixes o pitjors condicions que avans d' escomensar.

En termes vulgars; ¡Ya vorem...! vol dir «mire vosté, de tot aixó que m' ha explicat, no entench ni una paraula»; ¡Ya vorem vol dir «aixó que tú em dius está molt bé, pero yo no me fie un pel de tú». ¡Ya vorem...! vol dir «mireu, vosaltres trevalleu y sacrificuevos per eixe Ideal, y cuand ya toqueu les bones conseqüencies que puga reportarvos, crideume, que llavors seré vostre en cós y ánima». ¡Ya vorem...! vol dir pereja; ¡Ya vorem...! vol dir «ignorancia» y per fi ¡Ya vorem...! vol dir que aquell que contesta eixa frase (ab lo sentit que yo vulch supondre) es el ser mes despreciable de la Societat, puix ab persones aixís, la Societat y per consecuencia el progrés no existirie.

De la sublim causa Regionalista altra cosa contariem tots si no fora per la rémora del ¡Ya vorem...!

Es un afront, un verdader afront el que per culpa de la nostra dessidia tinguem qu' estar regits per persones que ni de llunt, ham somniat voreles, y que ignoren per complet nostres costums.

Les ideas son com les coses materials, que nescsiten de ú que les fassa per la impossibilitat de ferse per si, y yo vollguera saber inculcar en lo mes fondo de l' ánima del meus compatriotas la necessitat de desterrar de les seues expresions les dos paraules tantes voltes ya mentades y substituirles per altres tres que portades a la práctica, mos donarien, en temps no tardá, resultats verament práctichs, aquestes tres paraules que dich, son:

¡Anem a voreu!

Y al preguntarme si ho farem, yo mateix me conteste:

«¡Ya vorem!

ADELIUS

Defengau VEU DE LA PLANA y defendreu vostres interesos.

¡Els Clowns!

*A ma vullguda amiga
Clotilde Martín.*

Cartells de circo que alegren nostres cossos!

Cuand apareixien tapant les parets ab sons colorins escandalosos, plens d'alegría mos diem: ¡Ya están ací els clowns!

Sí, ya están un' atra vegá ací els clowns. Pobres clowns! Gent de la farándula que per uns javos ya siguen trits o malalts, ab la tristor en lo cor, tenen que eixir a la redona pista a divertir ya fer oblidar al públich la emoció dels atres números ab ses ridícules payasaes. Pobres clowns que mos fan riure ab ses chirigotes y comèdies. Y nosaltres al vore éstes esscenes mos riem, mos riem en tota l'ánima y noensem qu' eixos homens que riuen exteriorment, ploren en l' interior. Sufrixen

y patixen y tenen dret a que 'n nosaltres quede algún espay, per poch que sigue; pera consagrarlo a eixos homens miserables.

¿Y tot assó per qué? Per els malahits dinés. Per eixe metal que cause la perdició de una infinitat de persones.

Y eixos homens, eixos jovens necessiten algo pera viure, y eixe algo do se pot conseguir sens dinés; y eixos dinés no se poden conseguir sens trevallar.

Pero son trevall es cruel, infinitament cruel, y aquell que riu al vore als clowns pegarse galtáes es porque ignore, millor dit, no han reflexionat sobre la vida d' aquestos homens.

¡Ya están ací els clowns!

Cuántes vegáes de chicotets mos ham abobad a la vista dels programes y ham annat a les funcions de circo en les que els clowns, eren pera nosaltres els personages principals.

Tingam compassió, puix, eixos pobres hòmens que no fan atra cosa

mes que trevallar encubrint baix la cara mascarà de grosseres pintures un mon de tristor y melengia.

GUILLERMO NURENCI

La Espanya del segle XIX que presencia aquest inesperat fenomen històrich, res de por te que tindre ni recelar de tan peregrí renaiximent; porque enjamay isserá més grant, més fòrta y poderosa l' unitat d' un grand poble, que cuant s' amostre 'n ella mes pujant y vividora la rica varietat que la constituïxca.

Joseph Amador de los Rios.—discurs en la "Real Academia de la Historia".

DESIG

A Josefineta

«Vulch nineta meua, contarte les meues penes. Vulch que sapies la immensitat del meu dolor. Pareix que dolen menos les propies penes cuand se confesem a un' ànima semeiant a la nòstra. Bé saps que te vulch, com no mes 's vol, una vegá en la vida.

Tú saps de mon caràcter somniador. Tú saps que m' plauen les nits de lluna, l' ombra dels coputs abres, la soletat, el misteri, l' apartament.

Puix bé: anit, germana lluna apenes vullgué amostrear sa pàlida careta per entre l's negres nubarróns.

El tronch d' un germá çiprer del cementèri, prestá apoyo a mon còs cansat. y en esta situació deixí volar mon espírit.

Una llosa parava front a mí, sablancor de misteri y a un clar de la lluna, llixquí «A Lluís, de s' aimada».

Y tal volta eixa aimada al borrar de son pensament la image del vullgut, omplí son cor d' altres amors.

Y evocant ta presencia me dia:—Nineta meua, nineta, yo vullguera morir en tú cuand tu morires. Vullguera morir abraçat a tú; junts mos soterrarien envoltats en el blanch cendal de nostre amor. Y els cuchs poch a poch, anirient roent nostres entranyes.

Tons llab cubert les temps fore verts qu' a després vuit.

Y mes ta rosos acaba quelet y m junts, abraç que no llab mon desig.

Imbuït p sentir en la sí que era u Un fulleta s dits.

Soltí una callá me res meiximent Pensí: Era repetir la ca

Y en pas moderar, p vant de mí sombra pass turer. Y un ales, sobre

Sí, nineta anava a la r litat de curi dré cuant a litat de amo

Així parl mántich em

F. C

COM

Se parla de la Jove ciutat, de u sa fer al be festejant la Gramática Creém m perém vòrel

Decidida a les sèt d anuncia Exp Jovenut Re 'l públich h visita y veje treballs que jovens estuo

Hores per mati y de 7

Ab molt nostre apre trazgo, un bert R. Clir la idea—que de ser nosa campanya y de la lleng

rint baix la
es pintures
engia.

IURENCI

e XIX que
erat fenó-
por te que
peregrí re-
may isserá
poderosa
poble, que
mes pujant
etat que la

os Rios.—
demia de la

ontarte les
e sapies la
Pareix que
enes cuand
semejant a
vulch, com
en la vida.

er somnia-
en les nits
puts abres,
artament.
lluna ape-
álida careta
róns.

á ciprer del
a mon cos-
deixi volar

a mí, sa-
n clar de la
s'aimada».
a al borrar
e del voll-
s amors.

me dia:—
vullguera-
ires. Vull-
junts mos-
el blanch
els cuch-
nt nostres-

Tons llabis que deixarien al des-
cubert les grogues dentetes qu' un
temps foren blanques. Tons ulls
verts qu' abandonarien les òrbites,
després vuides....

Y mes tart, cuand els cuchs asquef-
rosos acabarán la seua faena, ton es-
quelet y mon esquelet continuarien
junts, abraçats dents sobre dents, ya
que no llabis, sobre llabis. Eixe es
mon desig y seria la meua felicitat.

Imbuït per eixos pensaments, al
sentir en la pell del coll un roce, pen-
sí que era un cuch y m' alcí de sopte.
Un fulleta seca quedà presa entre l's
dits.

Soltí una carcallà y un' altra car-
callà me respongué. Sentí un extre-
meiximent a lo llarch de l' espina.
Pensí: Era el eco. Pero no vullguí
repetir la carcallà.

Y en pas apremiat que yo pensava
moderar, pera pareixer valent da-
vant de mí propi, m' en ixquí. Una
sombra passà davant de mí. El sepul-
turer. Y un tremendo corp abati ses
ales, sobre un nicho.

Sí, nineta, sentí molta por, perque
anava a la mansió dels morts, en ca-
lilitat de curios, de visitant. No n' tin-
dré quant anem els dos junts en ca-
lilitat de amor. ¿Veritat?

Així parlava a s' almada un ro-
mántich empedernit....

F. CANÓS FENOLLOSA.

COMENTARIS

Se parla estos dies en la cambra
de la Joventut Regionalista d' esta
ciutat, de un homenaje que se pen-
sa fer al benemérit P. Lluís Fullana,
festejant la publicació de la primera
Gramática de la Llengua valenciana.

Creém molt atinà esta idea y es-
perém vòrela pronte feta realitat.

Decididament lo domenge pròxim
a les set de la nit se inaugurarà l'
anuncià Exposició de pintures en la
Joventut Regionalista. Esperém que
l' públich honre nostra casa en sa
visita y veja, al mateix temps, els
treballs que presenten una còlla de
jovens estudiosos y amants de l' art.

Hores pera visitarla, de 11 a 1 del
matí y de 7 a 9 de la vesprà.

Ab molt de gust habem lletgit en
nostre apreciable colega *El Maes-
trazgo*, un article firmat per En Ro-
bert R. Climent, el qual mos brinde
la idea—que celebrém moltíssim—
de ser nosaltres els que iniciem la
campanya y realització de la *Festa
de la llengua valenciana* com igual-

ment fant Catalunya y les Vascon-
gades.

Prometem ocuparnos detenguda-
ment del asunt.

Habem llegit la fulla-manifest qu'
els valencianistes diritjisen als va-
lencians, com despertá als esperits
adormixcats y apátichs.

Digne d' aplaudiment es aquest
manifest, pero mes digne encara de
pendreu en conter.

Es necessari pèndre un fort re-
constituyent, pera evitar pronta-ment
l' atrofia que mos sumix y mos im-
posibilita pera la lluita.

Aixís y sols-ment aixís, trevallant
sens perea, es del unich modo que
podrem vore realicat nostre ensomit
daurat.

Avant Joventud Valencianista; D'
aquest modo y de cap altre, es com
se fa patria!

Habem rebut la visita en nostra
Redacció dels vullguts colegues *El
Imparcial y Voz del Pueblo* de Vi-
naro, *La Unión* de Burriana, *El
Eco de Buñol*, *La Libertad* de Va-
lencia, *La Piula* de Barcelona, *El
Abstemio*, *El Amigo del Pueblo* y
La Escuela d' aquesta ciutat, als
quals desitjem molts anys de com-
pañerisme y molt gustosos conti-
nuar émlo cambi.

El dimecres passat en el local de
la societat Joventud Regionalista, se
donà una magnífica audició musical
Un distinguit quarteto format per los
senyors Salvador, Sabat, Sanchis y
Férez, tocaren ab gran conjunt, mag-
nífich colorit y elegant fraseo les
«Set paraules de Jesu-Christ» del
celebrat autor Hayden.

La numerosa concurrència que
honrà les cambres de la Joventud
Regionalista premià en los seus ca-
lurosos aplaudiments la llavor cultu-
ral del quarteto.

Reinà molta animació y alegria y
tots feren vots perque se repetixquen
ab frecuència estes reunions.

Tota la Joventud, la Junta dirigi-
dora y en especial son President
dóna als músichs y al públich les mes
expresives gracies.

PAGINA LLITERARIA

A LA REDACCIÓ DE «VEU DE LA PLANA»

ESCLAT DE FLOR

...Y a un viu y violent dialech, seguí un
colp sech com d' algo qu' en força en terra
chocava, com estampit de tró en nit de
tempèsta...

Era la finestra de la barraca del só Inai

que per primer vegá fon tancá per Popeta
en violencia, en nit que la lluna postica-
va aquells contorns, y mentres per lo ce-
quiol, per baix les soques dels mangraners,
corria l' aigua espentansa a onades com
murmurant téndres cansóns d' amor...

Y Bastianet s' alluntà en pas ferm y
seré d' aquella blanca barraca niu de sons
amors, ensemps qu, els renocs en son mo-
nótono croar quebraven el profund silenci
de la nit...

Y esta fon també la que per primer vegá
no cantà Bastianet unes albaes a sa pro-
messa, ni la rondalla de fadrins es pará da-
vant de casa Popeta pera deixar oir una
serenata en la primera «nit de la Rosa».

Ha passat molt de temps. Pepeta y Bas-
tianet encara no s' parlen. Ningú pot ave-
riguar el motiu d' aquella rinya. ¿Acás ho
saben ells? A tots estranya. ¿Qui tenia la
culpa? Difícil era el sabero. Un a l' atro
se volien, se adoraven, pero... se temien
vores, ¿Per qué? ¿qui ho sap; ningú volia
donar son braç a tórceer. ¿Qui venceria a
qui?

Es maig primavera se mostra falaguera
tapicant d' un verdenech grana tota l' horta,
que de llunt presenta un aspecte encanta-
dor, ressaltant entre els variats colors, el
vert esmeralda dels daccars, fets brotar
per las plujes benehides.

D' entro les cequies, se erigisen mages-
tuosos els alts canyavorals. Colles de cha-
vals ixen al camp, al morir la vesprà, pera
tallar la mnrt en que per la nit han de
fer l' enramá a sa promesa...

Es l' hora del crepuscul... hores de nos-
talgia, de meditació, de passions; hora de-
dicá a evocar records... de inyor...

Y en est' hora en que tot sembla poesia,
en que sols se respira amor, ella, la dels
ulls negres recordava... recordava, aquells
feliços ratos passats junt a ell, embaumats
per la fragancia de les roses, els lliris y
clavells; y sens saber per qué, cristalisa-
ven en sons hermosos ulls, grosses llágr-
mes paregudes a gotes de rossá...

Al acompasat y clar ruido dels guita-
rróns en la quietut de la nit, una veu clara
y potent, acompanye un entonat cant. De-
trás lo finestral una jove sospira; son cor
brolla de alegria al escoltar la veu de son
vullgut... s' allunta la rondalla, y cautelo-
sament la porta s' obri.

—Pepeta,—Bastianet,—exclamen en for-
ta emoció al mateix temps.

—Tú, aci?

—Sí; y, que no podent estar mes temps
sens vore, vineh hui a que me perdones y
oblides lo passat.—Pre; pera tí les he cu-
llides; les mes bledanes y fresques de tota
la contorná Y li entregá un escullit ram
de varioes flors, que molt tremolosa y en
emoció l' estretia contra son pil.

—Y ara me perdones?

—Bastianet....

—Pepeta....

Y a la claritat del resplendor de la llu-
na, apareixien confundides en una, les
agrandaes siluetes dels dos enamorats.

Bastianet absorbi en delicia els llabis
carnosos d' aquella boca fresca y roja; y al
tems qu' en l' aire esclatá un bes apassio-
nat y llarch, en la esglesia cridava el bron-
ce a reçar; els pardalets cabrioletchaven
per l' aspay entonant plegaries d' amor; els
grills apagaven son pesat chirriar; per lo
sequiol, corria l' aigua espentansa a ona-
des per baix les soques dels mangraners;
y les flors, els lliris y clavells, obrien son
cálic, al igual que Pepeta y Bastianet
obrien també sons cors en la primera «nit
de la Rosa».

F. FALOMIR.

DE SPORT

¿Per qué ya no se jua al foot-ball en Castelló? Esta pregunta la faig un día y altre y ab molt de sentiment no trove ningú que me la conteste.

¿Es que no hi han elements? Yo crech que sí.

Els footballeros de Castelló en la nòstra curta campanya representaren un paper important en l' historia footballista regional valenciana y ab cambalaig hui en día ja no queda vestigi d' aquella afició, veent desapareixer tota manifestació per la renaixensa d' este sport.

Tinguerem en el seu temps societats dedicaes a fomentar el desenroll del foot-ball, formant part d' elles valiosos elements, que mes de quatre voltes posaren en compromís les victories alcançaes per teams forasters sobre nosaltres y que si no decidiren la sort a nostre favor fon per falta d' entrenament de sons juadors y la falta d' unitat de dos Societats, el Deportivo y el Castalia que per aquell entonçes s' encontraven en cruentissima discòrdia.

No vaig a fer ara historia de les rencilles y desavenències que sostenien les avansdites entitats, pues no es objecte meu en estes ralles el posar de relleu les causes qu' influiuen en aquelles revoltes.

Mon pensament, ma idea, va dirigitja a d' aquells qu' encara senten el footballisme, a d' aquells que vullguen treballar per la idea footballística y que despèrts despèrts del somni letargich a qu' estaben some-sos, siguen els portaveus y engendros d' una nova era de footballisme regional.

El meu goig seria vore a una de les societats qu' he mencionat, el Castalia; la única que hui en día existix, la qu' encara sosté son pabelló footballístich (per desgracia algo oblidat) treballar per el resurgiment d' eixe nòble sport, per reorganizar sons teams y fora ella la que per segona volta eixecara la bandera footballística castellonenca a l'

alça d' una de les primeres de la regió.

Que siga puix el Castalia el que ab ses aguerrides hòstes y lluytant ab teams forasters, torne els ánimos als qu' en sos triunfos se dorgueren, que se restablixca en Castelló la força footballista que avans tinguerem (que odis y envetjes creaes per elements extranyes a este sport allunyarèn de nosaltres tota idea de renaiximent) y que siga nostre poble el regenerador d' este sport perdut per l' apatía de nostre carácter.

SAMARRUPIA.

Prechs y pedraes

Esta pedrá la tirem encara que sinse fanch a la digna Comissió de Pasejos; puix segurament, abstraguda en altres assunts se li ha oblidat que en *hu* dels dos únichs recipients del «Paseig avenguda del grands homens» pera fer les necessitats, precisa ans ser duenyo de *hu* d' eixos artefachs mortífers que ara més que may priven. ¡Mes claret! ¡que hi ha que anar en submarino!

La canyería s' ha reventat y el recipient es una verdadera inundació. ¿Els díes que fa?

La plaça de la Independencia en les últimes reformes portades a efecte per nostre Exm. Ajuntament, ha quedat bastant bé. Sols una cosa desdiu de la importancia de dita plaça; les dos columnes d' il·luminació alçades en el centre, porten per remat un ridicul aret de fèrro que 's la risa, per vergonya nostra, de tots cuans visiten esta Ciutat. ¡Cuánt millor estaven les mateixes columnes en els antichs farols! ¿Per qué no se 'ls coloca un artistich remat, que mol bé podria ser com els de la plaça del Rey En Jaume, o cosa pareguda?

Sr. Alcalde; ¿per qué no 's permet pegar un paseig per la plaçeta de les Creus? Els vehins li ho agra-hirien molt. Es verament vergonyós l' estat d' eixa plaça. Hi ha que vore de prop el abandonó y porquería qu' en ella existix. El senyor inspec-

tor de Sanitat, també podria fer una visiteta y percatarse bé dels mals que pot produir eixa falta de higiene. Pero apresca qu' es fa tart y bé el estiu y pot... ploure.

Mos permitim pregarli a nostre Ajuntament se digne ordenar als peons a les seues ordens, que netegen la estatua del Rey En Jaume; hui dona pena vore tot alló plé de llandes y pedres causant en assó dos mals. El primer que fa lleig el monument y el segon que diu poch en favor de la cultura d' un poble.

Esperem ser aïessos.

CONCURS

A contar dende hui «VEU DE LA PLANA» obri el següent concurs:

TEMA

«Descripció del descobri-men de les Amériques per Colón. Influencia de Valencia en tal descobriment».

BASES

- 1.ª A este concurs poden concurrir tots los chichs y chiques d' este Reyne de 9 a 15 anys d' edat.
- 2.ª Los treballs que 's presenten serán escrits en valencià.
- 3.ª Los treballs anirán tancats en un sobre, este sobre portará un lema que será el mateix en que anirán firmats los treballs. Acompanyará al treball un sobre mes petit y dins una carta que continga nom y apellidos del concursant y domicili.
- 4.ª Los treballs anirán dirigits a la redacció de VEU DE LA PLANA.
- 5.ª El temps pera presentació de treballs finirá lo día 31 de Maig.
- 6.ª Se publicará el treball premiat y el retrato de l' autor.

Se nomenará un jurat format per persones competents.

El premit será un estuig de dibuix que regalará hu dels de casa.

Castelló: Imp. Barberá.

PET
de

ENR

PL

Lam

A

Marca wolfr

Vulc

Mad

Inmens su

Fornill

Comple

Lampi

Insec

Contra el
y cuants ins
moner, oliv

APROBAT

En J

Li

PETRÓLIO Y GASOLINA

de la casa VILELLA, de Reus

DE VENTA:

ENRICH TARREGA

Plaza de Tetuán.—CASTELLÓ

Lampares OSRAM

A 1'90 Pesetes, de 5 a 50 bujies

Marca wolfram a 1'40 ptes de 5 a 50 »

» Vulcan a 1'30 lámpara

» Madrid a 1'30 ptes. »

Inmens surtit en aparats pera gabinet, saló y mentjaor

Fornillos, Planches, Cazos y Estufes eléctricos

Complet surtid en material pera instalaciós

Lampistería de PERE FECED

González Chermá, 78

Insecticida RODRIGUEZ

Contra el Poll-roig, Serpeta, Pulgons, Fumagina, Negreta y cuants insectes y criptógames ataquen al taronger, llimoner, oliveres, pomeres y demes arbres.

APROBAT son emplao per R. O. de 30 de Giner de 1912.

DEPOSITARI:

En Joseph Vaquer Gomis

Paseig de Morella, 5

CASTELLO

A causa de la guerra y per carestía de vidre, les botelles de **Champagne** s' han putjat a 1'40 pesetes la botella. Tornant lo casco a 1'15 ptes.

Ultramarins de LLUIS CATALAN "El Moritó"

— Castelló —

RELONGERIA

♦ ♦ DE ♦ ♦

Eduard Parés

GONZALEZ CHERMÁ, 76

Relonges de les millors marques, cadenes, dijes, ulleres y gafes de totes clases. Gemelos Teatre y camp.

PREUS SENS COMPETENCIA

Drogueria

L' ARAGONESA

= DE =

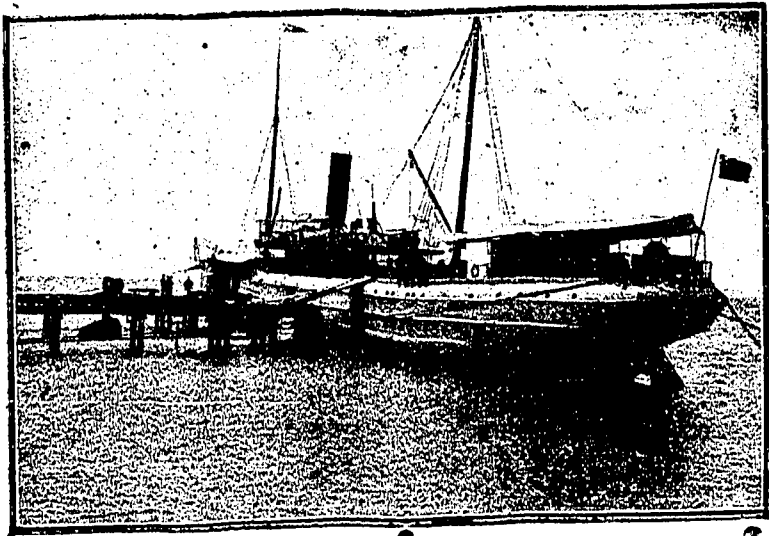
:: Lluís Gomez Molinos ::

64, Colón, 64.—CASTELLÓ

Complet surtit en perfumería del pais y extranjer. Drogues, Colors, Barnisos, Pincells, Articles fotografics i maquinaries.

Venta exclusiva de Alcohol SOL y Colonia ESA

Linea de Vapors TINTORÉ

BARCELONA

Servici fixo y semanal entre Castelló

— y Barcelona —

PER LO MAGNIFIC VAPOR

FRANCOLI

Travesia rápida.—Llum eléctrica en tot lo barco. — Telegrafia sens fils. — EXIDES: De Castelló, Dumenge 11 matí. — De Barcelona, Dimats vesprá. La càrrega s' atmet en Barcelona, el dilluns; en Castelló, el dimecres.

Pera informes a Domenech Cert S/A, Plaza de la Paz, 3

CASTELLÓ

Paseig Colón, 11.—BARCELONA

URALITA-ROVIRALTA

Pisarra artificial d' amiant y portland comprimid pera Taulées, revestiment de parets humides y cel rás.

Planches especials de 120 per 150 centímetros pera cubertes de poca pendent.

Llauger, incombustible, etern, resistant als vents mes impetuòs, completament impermeable, llis y limpio sempre y admitin distintes combinacions de color; d' instalació facil y rápida.

Utilizand URALITA poden reduirse a lo límit les armadures de cada cuberta.—Demanen mostres, catàlocs, llibre de Referencies y Presupost qu' oferim sens ningún compromís per part del compraor.

ROVIRALTA Y COMPAÑIA. S. EN C.—INGENIERS.—BARCELONA

Depòsit en Castelló a carrec de J. B. Valls Climent.—Alloza, 135

TOS... TOS... TOS...

Les PASTILLES MONSERRAT curen tota afecció del sistema respiratori, tos, bronquitis, asma, dengue y catarrros, per crònics que siguen.

Venta en Farmacies y centres de especifics. En Castelló FARMACIA DE JOAN A. PARCUAL, Gonzàles Chermà, 66

EDUARD VICIANO

PAQUETERIA. — MERSERIA — ALTES NOVELTATS
Tires bordaes desde 10 céntims vara. Gran surtit en collis «Pierrot» «Olga» y corbates «Nortón».

Caballers 1 y Colón, 20

Casa de SANCHO GERMAÑS

(SUCESORS DE ENRIQ TÀRREGA)

Establiment acreditadíssim, perque sa norma es: servir al public cada vegá millor. Gran surtit, qu' es renove constantment, en comestibles fins y en tots los géneros concernients al ram de

ULTRAMARINS

Diariament resibim los millors articles indicats pera la present época.

Depositari exclusiu de la Cerveza Petry
36, Plaça de la CONSTITUCIÓ, 36

Transports de totes clases

Máquines, calderes, y ferros per tonellaes. Conductora especial y embalaor de mobles.

J. VIDAL Y FIGGS

Pi y Margall, 57 y Obelisco, 8.—Castelló

BAR FORNOS

Café extra, Vermouth Torino, Eixarops, Licors de les millors marques, Serveses del país y extrangeres. Depositari exclusiu del SIDRAL TEIXIDÓ.

Joseph Segarra

G. Chermà, 84 — Castelló

Elixir Gomenol Climent

Es el millor antiséptic de les vies respiratories

Curen radicalment els Catarros crònics y aguds. Tos, Bronquitis, Asma, Grippe, Resfriads y totes cuantes enfermetats radiquen en l' aparato respiratori.

Supere als demés balsems en acció rápida y may trastorne les funcions digestives.

Depòsit en Castelló: Victori Aparici, Pi y Margall, 7

Sabateria DE

JAUME GONZALEZ

Calsats de última novetat. Especialitat en el calsat a la mida.

20. Enseñanza 20, (SUCURSAL EN LA FIRA)

Moderna y Lujosa Confitería y Patisserie

— DE —

Vicent Blasco

Especialitat en tortaes «Mokas» ramillets y dolços de fruta.

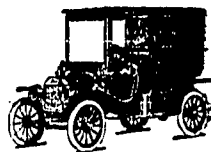
González Chermà, 56

Automóviles Castellonesos d' Alquiler

GARAGE: Lluís Vives y E. Viciano

Construcció, alquiler y reparació de Bicieletes. Automóviles de propietat. Grands facilitats, casilles independents, llavaor y fesos. Stock Michelin.

RUSSELL ECROYD NEILD

Nou y grand taller, Lluís Vives, 12 al 20 y Escultor Viciano, 14 al 26.—CASTELLO

ANY 1

N.º 50

5

CÉNTIMOS

Castelló, a

Fora, trim

La cu

del mate

Gran

lista.—F

miració

Ab tota

Un estol

Juventut R

rat lo dia 23

de pintura,

qu' está sen

y extrany.

¿Quí son a

Bocetem d

sonalitats; d

riencies y d

la psicologia

identificats e

ment.

Fem una m

rrer parlar

Modests a

petits, molt

tat, pero mo

abnegació y

ma jagant y

niu de reden

crificanto tot,

brós camí d

voretat d' esp

tant de cicero

com defensa,

voluntat; d' a

estimada; la p

Fa dos any

vegada trit it

modesta exp

en una sala d

Viciano, la qu

crítichs pera q

bida; miraren,

Y en compt

tudiar als exp

tan sols de so